

LJUDJE SE BODO USULI KAKOR PLAZ

Tokrat bo štelo, da sem zraven, in ni pravo vprašanje, kaj počno protestniki v Ljubljani na protestnem shodu, ampak kaj počnem jaz doma in zakaj me ni zraven.

To, ali smo skupaj na shodu vse sindikalne centrale in še kdo od sindikatov, je, žal, za nami. Ni samo na nas, zakaj nismo skupaj, precej zadreg in stisk je tudi pri njih. Pa pustimo to, pomembno je, da smo vsaj vsebinsko skupaj. To pa zagotovo veliko šteje in koristi zaposlenim, ne glede na članstvo, kje je kdo član sindikata. Sami bomo, morda še kdo, na tem shodu. Zato tokrat še posebej šteje to, da napolnimo Ljubljano in Trg republike do zadnjega kotička.

Kar se je zgodilo o možnem skupnem nastopu oziroma nenastopu, je za nami, ni pa nobenega razloga, da ne bi bili še naprej samozavestni in pokončni. Nasprotno. Celo več razlogov je za samozavest in pokončnost. In ni razloga, da nas ne bi bilo na tisoče, še toliko bolj, ker gre tokrat za res usodna vprašanja.

Sicer je bilo v zadnjih letih že nekaj usodnih vprašanj. Žal se demokracija zbiranja ljudi, državljanov, sindikatov in delavstva prepočasi razvija, se pa na srečo v zadnjem času vedno bolj. Pionirji protestov sindikatov, delavstva smo bili in zagotovo bomo tudi vnaprej Svobodni sindikati Slovenije.

Ko gre za varno starost in ko bomo tisoči zbrani predlagateljem pokojninske reforme povedali, da smo Svobodni sindikati Slovenije za nov dogovor med generacijami in proti: podaljšanju starostne meje za upokojitev na 65 let, podaljšanju pokojninske

dobe ženskam in uvedbi drugega stebra zavarovanja – kapitalskega sklada, da take reforme torej ne sprejemamo, je občutek, da si zraven, prava stvar. Prava stvar in spoštovanja vredno je tudi to, da si bil zraven od začetka do konca. Namreč, gre za velik projekt, in če hočemo – vem pa, da zmoremo in znamo – je pomembna vsaka podrobnost in prispevek prav vsakega od nas. In vložek slehernega med nami v ta velik mozaik je pomemben in na koncu veliko šteje. To velja za vse, od člana sindikata do zaupnika, predsednika sindikata ter vseh funkcionarjev na sindikatih, območjih in v Zvezi. Precej potez smo že naredili v tem času, da bi nas bilo veliko na tem shodu: od številnih letakov in plakatov do številnih sestankov na različnih ravneh in zbiranja podpisov sindikatov dejavnosti v podjetjih, zavodih in družbah ter tihih protestov sindikatov dejavnosti pred vladno palačo. Je pa zagotovo premalo članstvo povabiti samo z vabili, da se 28. marca srečamo na Trgu republike v Ljubljani. Potrebno je še stopiti k njim, jim stvari razložiti - no, in to tudi počnemo te dni, na različne načine. Več pogovorov, več stikov bo, več nas bo. O tem so nas poučili dosedanja shodi. Več bo tudi polen in ovir pred našimi nogami. Toda tega smo Svobodni sindikati Slovenije že navajeni in med drugim nas je prav to utrdilo.

Spoštovani člani, delavke in delavci, udeleženci protestnega shoda: pomembnejši od dejstva je vaš odnos do njega! Zato pridite: ZA VARNO STAROST GRE.

Rajko Lesjak, sekretar ZSSS

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije

PRIDITE - ZA VARNO STAROST GRE!

VABIMO VAS NA

PROTESTNI SHOD

V SOBOTO, 28. MARCA '98,

OB 11. URI V LJUBLJANI NA TRGU REPUBLIKE

DUŠAN SEMOLIČ, PREDSEDNIK ZSSS

Dušan Semolič

Poskus pogajanj med stavkovnim odborom in direktorjem Papa Intela prejšnji teden se je izjalovil. Stavkovni odbor je zato, da jih direktor ne bi skupil, poklical policijo. Kot smo izvedeli, se direktor od takrat v podjetju ni več upal prikazati, menda je v Kranju, kjer naj bi pripravljajl novo lokacijo. Stavkajoči so se to sredo pogovarjali s predsednikom SKEI Albertom Vodovnikom in pravnico SKEI Lidijo Jerkič. Dogovorili so se, da bodo ta petek skušali sklicati sejo nadzornega sveta, ki naj bi namesto osovražene direktorja imenovala novega prokuratorja. Delavci so se pripravljani vrniti na delo, le če bo direktor prej zamenjan.

Pogovor stavkajočih s predsednikom in pravnico SKEI je bil dokaj nenavaden. Vodovnik je namreč skušal stavkajočim dopovedati, da z nadaljevanjem stavke škodijo zlasti sebi, čas in denar pa naj bi delala v korist njihovega direktorja. Predlagal jim je, naj stavko vsaj začasno prekinijo, da sebi ne bi še bolj škodovali. »Ne želim, da bi

Delavci Intela stavkajo že četrti teden

Gre za rop stoletja

bili pri upravičenih zadevah poraženi. Direktor ima denar in čas, lahko se zajebava. SKEI pa bo pritiskal na kriminaliste in druge, ki so že začeli raziskovati nepravilnosti v Papa Intelu. Kriminal so namreč državni organi dolžni raziskati.« je poudaril. Vodovnik je stavkajočim še omenil, da bi ministrstvo za obrambo naročila za Intel lahko preusmerilo na neko drugo podjetje, da bi tako izgubili pomembne posle.

Majda Prosen in drugi delavci so mu odgovorili, da do takrat, ko bo Bratina edini pooblaščenec podjetja, zanj niso pripravljani delati, da se na delo torej ne bodo vrnili. Razpravo je v dogovorno smer speljala šele Lidija Jerkič. Povedala je, da je edina pot prek legitimnih organov in da se je s stavkovnim odborom že pred dvema tednoma dogovorila za sklic nadzornega sveta, ki je pristojen za razrešitev direktorja in imenovanje novega pooblaščenca. Omenila je tudi, da je inšpektor za delo iskal informacije o zakonitosti stavke, saj naj bi dobil prijavo. Stavkajoče je še opozorila, da zahtev delničarjev ne smejo mešati s sindikalnimi in stavkovnimi zahtevami.

Razpravljajlci iz vrst stavkajočih so spraševali zlasti, kaj lahko zanje naredi njihov sindikat. Vo-

dovnik jim je skušal dopovedati, da stavkovnih zahtev ne more uresničiti, da tudi vztrajanje pri stavki vodstvu SKEI zmanjšuje možnosti intervencije. Obljubil pa je intervencije pri ministru za gospodarstvo Metodu Dragonji, prek katerega naj bi dosegli, da bo Davorin Sadar pripravljen sklicati sejo nadzornega sveta. Skušali bodo vplivati tudi na dva člana nadzornega sveta, ki sta odstopila, vendar njun odstop še ni bil sprejet.

Iz vrst stavkajočih je bilo slišati, da so tovarno zgradili sami, da mora torej biti njihova, da je direktor v dveh letih zapravil to, kar so ustvarjali 30 let. Da ne verjamejo nikomur, da gre za rop stoletja. Povedali so tudi, da so jim toplo vodo že odklopili, da bodo verjetno še kaj. V Kranju pa so videli, da tam ni dela za vse, da je torej selitev le del scenarija, da se direktor reši polovice od 100 še zaposlenih. Pridušali pa so se, da bodo v ponedeljek spet začeli delati, le če bo direktor prej odstranjen.

Zbor stavkajočih delavcev je z aplavzom potrdil predlog predsednice Majde Prosen, naj nazorni svet v petek namesto Bratine imenuje novega prokuratorja. Povedali so tudi, da vedo, komu bi to zaupali.

F. K.

Majda Prosen, predsednica stavkovnega odbora: »Za Bratino noče delati več nihče.«

Albert Vodovnik, predsednik SKEI: »Ne želim, da bi bili pri upravičenih zahtevah poraženi.«

Kako so ogoljufali delavce

Stavkovni odbor je v čakanju na rešitev pripravil tudi svoje vidanje položaja v podjetju in pregled napak, ki jih večinoma pripisuje sedanemu direktorju Marku Bratini. Iz njega povzemamo:

Čeprav je Marko Bratina zaposlenim ves čas zagotavljal, da bodo podjetje rešili z delom in novimi programi in da delavcev ne bodo odpuščali, je podjetje le zadolževal. Tako so za kredit, uporabila ga je tuja firma Sinerga, vse nepremičnine prišle pod hipoteko. To manipulacijo naj bi podpirala borzno posredniška hiša Dadas. Njen človek Davorin Sadar, ki je predsednik začasnega nadzornega sveta Papa Intela, je verjetno tudi solastnik Sinerge.

Bratina je zaposlene v prvi polovici februarja obvestil, da je nepremičnine prodal Tehnunionu za pet milijonov mark. Zaposlenim je tudi povedal, da se morajo do 13. maja preseliti v Kranj. Pogodba o prodaji nepremičnin je datirana v prvi polovici decembra, le mesec dni po olastninjenju. Svet delavcev je na to prodajo dal veto. Ker direktor ni hotel vzpostaviti prejšnjega stanja, je SKEI 17. februarja napovedal stavko za 23. februar.

V stavkovnih zahtevah je na prvem mestu ohranitev lokacije v Ljubljani, sledijo nezaupnica direktorju in njegovim sodelavcem, vpogled v individualne pogodbe in revizijski pregled poslovanja podjetja. Dodatno zdaj delavci zahtevajo tudi plače za februar.

V začetku marca je stavkovni dal še predlog za začetek arbitražnega postopka. Vanj so zapisali, da ukrepi direktorja ne temeljijo na številkah, saj jih nimajo, ampak na njegovih subjektivnih ocenah. Poleg tega delavci ne vedo, zakaj in kako so bili porabljeni krediti, zakaj so stroški obresti previsoki. Zaposleni tudi niso videli kupoprodajne pogodbe za njihovo tovarno. Tudi o zbiranju ponudb za prodajo tovarne niso bili obveščeni.

Med stavko je predsednik nadzornega sveta Davorin Sadar od različnih skladov za Dadas odkupil 39-odstotni lastniški delež. Sadarju so skladi tako omogočili, da stoji za Bratino, domnevajo, da se bo tudi okoristil. Prek sistema Dadas bodo ogoljufani mali delničarji, ki so za obstoj podjetja žrtvovali svoje delo in del zaslužka. S prodajo objektov v Ljubljani in nakupom nadomestnih poslovnih prostorov v Kranju se je vrednost delnic zmanjšala s pet milijonov mark na poldrugi milijon. Zaposleni sedaj ne vedo, ali se jim še izplača kupiti rezervirane delnice, s katerimi bi postali večinski lastnik Papa Intela – tako je bilo namreč zapisano v programu lastninjenja. V stavkovnem odboru menijo, da vse to smrdi po prevari, režirani od direktorja Bratine in predsednika nadzornega sveta Sadarja. Njuni pomočniki pa naj bi bili v SIB, ki je po nepotrjenih informacijah tudi lastnik novih poslovnih prostorov Papa Intela v Kranju.

V stavkovnem odboru sumijo, da bodo te transakcije koristile zlasti Tehnunionu, posredniki pa da bodo prejeli provizije.

Po vsem tem bodo izgubili zlasti zaposleni, ki so zdaj 24-odstotni lastniki Pap Intela. Poleg njih bo oškodovana tudi država, saj bo precej zaposlenih moralo na zavod.

Mednarodna okrogla miza Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije o beli knjigi

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije je konec minulega tedna v Celju organiziral okroglo mizo o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Nanjo so povabili tudi predstavnike sindikatov gostinskih in turističnih delavcev iz Italije, Hrvaške in Avstrije. Sodeloval je tudi predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič.

Predsednik Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije Iztok Bratož je uvodoma povedal, da je ZSSS že na svojem kongresu pred tremi leti terjala reformo pokojninskega zavarovanja.

Naj bo delavsko zavarovanje samostojno?

Po Bratoževih besedah so pri nas pokojnine prenizke, kar je posledica dejstva, da pripadniki nekaterih socialnih slojev v pokojninsko blagajno plačujejo premalo. Gre zlasti za kmete in samoplačnike. Če ne bodo v blagajno pokojninskega sklada pripravljene enako prispevati vsi socialni sloji, morajo po Bratoževih besedah delavci oblikovati samostojen sklad za svoje pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Predsednik Sindikata gostinstva in turizma Slovenije se je prav tako zavzel za ohranitev medgeneracijske solidarnosti na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja. "Skrb za varno starost država prepušča vsakemu posamezniku, kar je nesprejemljivo," je dejal Bratož. "To bo najnižje socialne sloje pahnilo v revščino. Zato v Svobodnih sindikatih vztrajamo, naj država ohrani svojo odgovornost za varno starost delavcev."

Bratož je poudaril, da je naložbeni sistem pokojninskega zavarovanja zelo rizičen, medgeneracijska pogodba med zavarovanci pa zagotavlja, da njihov denar ne bo razvrednoten. Po njegovih besedah naš finančni trg ni dovolj stabilen, da bi se lahko igrali s prihranki delavcev. Prav tako pa predlagatelj reforme niso nikjer zapisali, koliko bi prehod na novi sistem stal.

Iztok Bratož je med drugim dejal tudi, da sindikat ne bo pristal na novo starostno mejo za upokojitev (65 let), na zmanjševanje pravic invalidov in zmanjševanje pravic žena in mater.

Največje zlo predlagane reformne je drugi steber

Predsednik Zveze svobodnih sindikatov Dušan Semolič je dejal, da država tri leta ni reagirala na stališča in zahteve ZSSS, sedaj pa želi

Predlagana reforma pokojninskega sistema je na napačni poti

validskega sistema so v Sloveniji prvi dvignili glas Svobodni sindikati, kasneje pa so se jim pridružili domala vsi sindikati v državi.

Po Semoličevih besedah sili Slovenijo v uvedbo kapitalskega sklada Mednarodni denarni sklad, ki podobne rešitve predlaga tudi drugim državam v tranziciji.

**Na okrogli mizi
sta uvodoma
spregovorila
predsednik
Sindikata delavcev
gostinstva
in turizma
Slovenije Iztok
Bratož in pred-
sednik ZSSS
Dušan Semolič.**

po pokojninski sistem reformirati čez noč, češ da je sedanji sistem pokojninskega zavarovanja tik pred razpadom. Na ta način želi vlada prestrašiti ljudi in jih pripraviti do tega, da bi nekritično sprejeli belo knjigo. Po drugi strani pa sindikate obtožujejo, da nasprotujejo kakršni koli reformi sistema pokojninskega zavarovanja, kar ni res. Svobodni sindikati so že na svojem kongresu pred tremi leti zahtevali temeljito reformo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, vendar pa rešitev vidijo zlasti v odpiranju novih delovnih mest.

Po Semoličevih besedah je največje zlo predlagane reforme uvedba kapitalskega stebra pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Razne mednarodne in domače finančne organizacije in nekatere politične stranke imajo interese za oblikovanje kapitalskega sklada, saj si od njega obetajo določene koristi. Vendar pa ne more delavcem nihče zagotoviti, da bodo sklad 40 let tako umno upravljali, da bodo dejansko oplemenitili prihranke delavcev. "To so pravljice!" je dejal Semolič. Izkušnje kažejo, da je sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je zasnovan na medgeneracijski pogodbi, mnogo bolj učinkovit in vzdržljiv. V sistemu, ki sloni na kapitalskem skladu, pa delavcem nihče ne more zagotoviti, da bodo v starosti imeli zares zagotovljeno socialno varnost. Proti takšni reformi pokojninskega in in-

Sindikati se zavzemajo za medgeneracijsko solidarnost

Po Semoličevih besedah tudi dosednji sistem pokojninskega zavarovanja pri nas, ki temelji na medgeneracijski solidarnosti, ni bil tako slab, kot bi danes želeli nekateri prikazati. Sedanji sistem pokojninskega zavarovanja je preživel obdobje izjemno visoke inflacije in propad nekdanje Jugoslavije. Danes dajemo v Sloveniji za pokojnine 13,7 odstotka družbenega proizvoda, kar je natanko toliko kot v Nemčiji.

Pokojninski sistem, ki temelji na kapitalskem skladu, so uvedli pred leti v Švici, vendar po Semoličevih besedah tamkajšnji sindikalisti že ugotavljajo, da je za vse, ki imajo podpopravne plače, izjemno neugoden.

Rešitev je v zmanjšanju brezposelnosti

Dušan Semolič je ostro kritiziral tudi predlog po katerem naj bi delavke in delavci delali do 65. leta starosti, ne glede na delovno dobo. To je za delavce in delavke, ki težko delajo na zastarelih strojih v našem gospodarstvu, popolnoma nesprejemljivo. Sicer pa je ob sedanji stopnji brezposelnosti nesmiselno, da bi stare delavce silili delati, mladi pa bi bili brezposelni.

Po Semoličevih besedah se tudi mnogi delodajalci ne zavedajo, kaj jim prinaša predlagana reforma sistema pokojninskega zavarovanja. Čeprav nekateri delodajalci podpirajo predlagano reformo, nočejo nič slišati o tem, da bi denimo zaposlovali starejše delavce. Takšna stališča so seveda absurdna in naivna. Delodajalci se morajo zavedati, da bi predlagana reforma dodatno obremenila tudi gospodarstvo, saj bi starejši delavci morali večkrat na bolniško in podobno.

"V Sloveniji je že več kot 130.000 brezposelnih delavcev. Če bi uspeli zmanjšati brezposelnost,

Eden od zadnjih "bojnih posvetov" pred protestnim shodom 28. marca v Ljubljani

bi mnogo lažje rešili tudi probleme v sistemu pokojninskega zavarovanja. Zato bi morala naša ekonomska politika v prvi vrsti spodbujati odpiranje novih delovnih mest," je poudaril Semolič.

Tudi delavci v Italiji so imeli podobne probleme

Predstavnik sindikata iz Italije Roberto Treu je podprl tezo Dušana Semoliča, da se je proti težavam v delovanju sistema pokojninskega zavarovanja treba bojevati z odpiranjem novih delovnih mest in zmanjševanjem brezposelnosti. Povedal je, da je tudi desnosredinska Berlusconijska vlada v Italiji predlagala reformo pokojninskega sistema, ki bi izničil medgeneracijsko pogodbo in solidarnost med delavci. Temu so se italijanski sindikati in delavci odločno uprli na rimskih ulicah, nato pa so pripravili še splošno stavko. Italijanski sindikati pa niso ostali samo pri tem, temveč so sami predlagali nov sistem pokojninskega zavarovanja, ki temelji na medgeneracijski solidarnosti. Na tej podlagi imajo upokojenci v Italiji zagotovljeno pokojnino v višini 67 odstotkov od svoje povprečne plače. Poleg tega pa delujejo v okviru pokojninskega sistema tudi alternativni skladi v posameznih dejavnostih. Vanje prostovoljno plačujejo prispevke delodajalci in delavci, nadzirajo pa jih sindikati. Predlagani sistem so italijanski delavci podprli, delodajalci pa ne, vendar je bil kljub temu sprejet. V celoti bo nov sistem začel leta 2008. Sistem v celoti velja za mlade, ki so začeli delati po 1. 1. 1996. Vsi tisti delavci, ki imajo najmanj 18 let delovne dobe, bodo še naprej zavarovani po starem sistemu. Delavci z manj kot 18 leti delovne dobe pa se lahko sami odločijo, po katerem sistemu pokojninskega zavarovanja bodo plačevali prispevke in prejeli pokojnino. Roberto Treu je dejal, da je sindikat italijanskih delavcev v gostinstvu in turizmu solidaren z delavci v Sloveniji, ki ta čas bijejo zelo podoben boj, kakor so ga morali delavci v Italiji pred nekaj leti.

Socialne razmere na Hrvaškem so še težje

Predsednica sindikata gostincev in turističnih delavcev na Hrvaškem Vesna Dejanovič, ki je hkrati tudi podpredsednica mednarodnega sindikata IUL-EAL, je opozorila, da je pokojninski sistem težko reformirati. Gre za projekt z dolgoročnimi posledicami, zato reforme ni mogoče izvesti čez noč. Povedala je, da Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka tudi Hrvaško silita v reformo pokojninskega sistema, ki je v njunem interesu in ne v interesu delavcev na Hrvaškem. Dejanovičeva je še povedala, da je na Hrvaškem 925.000 upokojencev in 287.000 brezposelnih, kar tretjina od 4,5 milijona državljanov pa živi v revščini. Po dosedanjem sistemu pokojninskega zavarovanja so upokojenci prejeli 43 odstotkov svoje povprečne plače, po novem sistemu pa naj bi na osnovi medgeneracijske solidarnosti dobili samo 32 odstotkov svoje plače. Drugi del pokojnine bi upokojencem zagotavljal kapitalski sklad, v katerega bi prispevke morali obvezno plačevati. Po besedah Vesne Dejanovič bi novi sistem najbolj prizadel delavce z nižjimi plačami. Zato je izrazila upanje, da bodo predlagani sistem pokojninskega zavarovanja v hrvaškem parlamentu zavrnili. Potem bi med socialnimi partnerji lahko stekla normalna pogajanja o novi pokojninski zakonodaji.

Sindikat mora delavce opozoriti na pasti v beli knjigi

Lojze Raško je povedal, da imajo podobne težave z reformo pokojninskega sistema tudi sindikalne organizacije iz nekaterih drugih držav, ki so vključene v IUL-EAL. Ker čedalje več delodajalcev zaposluje delavce na črno, mnogi delavci ne bodo dočakali upokojitve. Žal pa se pri nas mnogi delavci še ne zavedajo dovolj, kaj pomeni reforma pokojninskega sistema, zato si morajo sindikati prizadevati za dvig zavesti delavcev.

Ker imajo podobne probleme kot pri nas tudi delavci v sosednjih državah, se je Ivan Juršič

zavzel za sodelovanje med sindikalnimi organizacijami iz držav, ki so vključene v skupnost Alpe-Jadran.

Oskar Komac je v razpravi opozoril, da bi predlagana reforma pokojninskega zavarovanja prizadela večino delavcev, saj ima v Sloveniji kar 65 odstotkov delavcev podpopravne plače. V Sloveniji je malo bogatih in čedalje več revnih, ki nimajo dovolj dohodkov za normalno preživljanje družin, kaj šele, da bi varčevali za varno starost.

Udeleženci so okroglo mizo sklenili z ugotovitvijo, da bodo na nesprejemljive predloge v beli knjigi slovensko javnost opozorili tudi na protestnem shodu ZSSS 28. marca v Ljubljani.

T. K.

Delavke Mure ne morejo in niso pripravljene delati do 65. leta starosti

V torek so se sindikalne zaupnice in zaupniki Mure pogovarjali o predlagani reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Sestanek je vodil predsednik sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Muri Slavko Zadravec, sodelovala sta tudi predsednik ZSSS Dušan Semolič in sekretarka republiškega odbora sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Branka Novak. Razprave sindikalnih zaupnikov so pokazale, da niso zaskrbljeni le za varno starost, ampak tudi za preživetje, plačani so namreč dokaj slabo.

Stališča ZSSS do bele knjige o reformi sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja je več kot 50 sindikalnim zaupnicam in zaupnikom v Muri predstavil Dušan Semolič. Dejal je, da predlagani sistem pokojninskega zavarovanja, ki temelji na kapitalskem skladu (II. steber), ne bi prinesel delavcem nič dobrega, še zlasti ne tistim z nižjimi plačami. Prav tako je odločno nasprotoval temu, da bi z reformo pokojninskega sistema izenačili pravice moških in žensk tako, da bi oboji morali za polno pokojnino delati do 65. leta starosti ne glede na delovno dobo. Tak sistem bi bil krivičen do žena, hkrati pa bi tisti delavci in delavke, ki opravljajo fizično najtežja in najslabše plačana dela, prejeli še nižje pokojnine, saj bi se bili mnogi prisiljeni upokojiti pred 65. letom starosti. Semolič se je zavzel za to, da v Sloveniji ne bi uvedli novega, temveč le reformirali obstoječi pokojninski sistem, zasnovan na medgeneracijski solidarnosti. Zlasti pa bi morali poskrbeti za to, da bi v blagajno pokojninskega zavarovanja prispevali vsi enako (tudi kmetje in samoplačniki) in da bi uvedli večjo finančno disciplino. Ogromno problemov na področju pokojninskega zavarovanja pa bi lahko rešili tudi z odpiranjem novih delovnih mest, saj bi potem prispevke v blagajno pokojninskega zavarovanja plačevalo bistveno več delavcev.

Dušan Semolič je povedal, da predlagani reformi sistema pokojninskega zavarovanja nasprotujejo vsi sindikati v Sloveniji, kar je sreča v nesreči. Sindikati so odločeni, da v **Delavke in delavci Mure se bodo množično udeležili protestnega shoda v Ljubljani**

bitki proti predlagani reformi ne bodo popustili.

Slavko Zadravec je dejal, da bi belo knjigo lahko mirno preimenovali v črno, saj ne prinaša delavcem nič dobrega. Po njegovem mnenju je nesprejemljivo, da bi se starostna meja za upokojitev dvignila na 65 let, da bi morale ženske delati enako dolgo kot moški in da bi uvedli drugi steber oziroma kapitalski sklad.

Branka Novak je povedala, da predlagani reformi pokojninskega zavarovanja nasprotuje velika večina delavcev in delavcev v tekstilni industriji, kar dokazuje tudi množično zbiranje podpisov proti predlagani reformi. Povedala je, da so se predstavniki sindikatov za okroglo mizo že sestali z ministrom za delo, družino in socialne zadeve Antonom Ropom, vendar vlada doslej od svojih nesprejemljivih predlogov ni bila pripravljena odstopiti.

Tudi vsi sindikalni zaupniki iz Mure, ki so se vključili v razpravo, so nasprotovali predlagani reformi pokojninskega zavarovanja. **Delavke Mure so jasno in glasno povedale, da do 65. leta starosti ne morejo in niso pripravljene delati, saj mora zaradi težkih pogojev dela in visokih norm že sedaj mnogo tekstilnih delavk v invalidski pokoj. Delavke in delavci Mure pa boli tudi to, da so v naši tekstilni industriji tako nizke plače.** Čeprav ima 6500 Murinih delavk in delavcev plače za pet odstotkov nad ravnijo, določeno s panožno kolektivno pogodbo, ne dobijo delavci v najnižjih tarifnih razredih za redno delo brez nadur in preseganja norme niti minimalne plače. Zaradi tega mnoge delavke Mure niso zaskrbljene samo za svojo socialno varnost v starosti, pač pa tudi zaradi tega, ker iz meseca v mesec težje preživljajo svoje družine.

Delavke in delavci Mure so dogovorili, da se bodo protestnega shoda v Ljubljani udeležili množično. Sindikat podjetja bo udeležbo na shodu omogočil vsem. Kako bodo potovali v Ljubljano, pa bodo delavci Mure izvedeli pri sindikalnih zaupnikih in prek sredstev javnega obveščanja.

T. K.

V zadnji številki Uradnega lista Republike Slovenije je bil objavljen zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sodnih taksah, ki bo začel veljati 29. marca. Ta zakon bo zelo pomembno vplival na pravno varnost zaposlenih. Vendar pravne varnosti ne boboljševal, ampak bo dostop delavcev in zaposlenih do sodnega varstva pravic iz dela in delovnega razmerja močno otežil. Ta zakon je še en dokaz za to, da se država - vlada in državni zbor - nič ne meni za pravno varnost delavcev in da so njene obljube o zagotovitvi večje pravne varnosti zgolj pesek v oči.

Položaj delavcev očitno ne zanima niti vlade niti državnega zbora, zanimajo ju samo kot plačevalci davkov, prispevkov in taks. Če so davki, prispevki in takse vedno višje, je to dobro za državo in za tiste, ki na njen račun živijo, za delavce in druge prebivalce Slovenije pa je to slabo. Vladi in državnemu zboru je vseeno, kakšna je njihova pravna varnost, kako lahko uveljavljajo pra-

Nove sodne takse so hud napad na pravno varnost zaposlenih

vice, ki jim jih ustava Slovenije zagotavlja. Ta zakon je še en dokaz več, da je Slovenija pravna in socialna država le na papirju.

Ta zakon je na dva načina poslabšal pravno varnost zaposlenih. Do sedaj so zaposleni (in brezposelni) v individualnih delovnih sporih plačevali sodne takse, znižane za 70 odstotkov od običajnih, v plačilo pa so zapadle šele, ko je bil sodni postopek končan. Od uveljavitve tega zakona naprej pa bo treba za veliko večino individualnih delovnih sporov plačati sodne takse v višini, določeni z zakonom, in to ob vložitvi tožbe. Višina takse je odvisna od višine tožbenega zahtevka, torej vrednosti spora, ki za neizplačane plače, neizplačane regrese, odpravnine in druge osebne prejemke pogosto niso majhni. Poleg tega pa je ta zakon bistveno povišal sodne takse.

Resnici na ljubo je treba povedati, da so delavci v individualnih delovnih sporih o sklenitvi, obstoju in prenehanju delovnega razmerja taks oproščeni, vendar je teh sporov sorazmerno malo. Prav tako se ne plačajo takse za prijavo terjatev delavcev v stečajnem postopku za plače in nadomestila za zadnje tri mesece pred stečajem, za odškodnine za poškodbe pri

delu in poklicne bolezni, za nadomestila plač za čas neizrabljenega rednega letnega dopusta za tekoče kolektorsko leto in za odpravnine presežnim delavcem v skladu z zakonom.

Zakon je bil sprejet po hitrem postopku. Cilj tega zakona je bil predvsem povečati dotok sredstev v državni proračun. Vlada pri oblikovanju predloga zakona, prav tako državni zbor pri njegovem sprejetju, nista niti pomislila na možnost, da bi sprejem tega zakona bistveno poslabšal pravno varnost zaposlenih.

V postopku sprejetja zakona sindikati nismo imeli možnosti sodelovati. Integralno besedilo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona je bilo objavljeno v Poročevalcu državnega zbora, ki smo ga prejeli šele potem, ko je državni zbor zakon že sprejel. Pred obravnavo in sprejetjem predloga zakona v državnem zboru smo sicer razpolagali z besedilom predloga zakona, ki pa ni bilo enako besedilo, objavljenem v Poročevalcu.

V vladi in državnem zboru verjetno ni nihče pomislil na to, da sodni postopki v tovrstnih delovnih individualnih sporih trajajo pet in več let. In pogosto se zgodi, ko delavec v roke

sprejme pravnomočno sodbo, delodajalca že zdavnaj ni več. Sedaj pa bo moral ob vložitvi tožbe za kate-ro ne ve, kdaj jo bo dobil in ali bo sploh izvršljiva, plačati še polno sodno takso.

Sprejeti zakon bo močno posegel tudi v možnosti sindikatov glede zagotavljanja brezplačne pravne pomoči. Že sedaj v ZSSS namenjamo velik del članarine za financiranje brezplačne pravne pomoči članom. Ali bomo zmogli nove obremenitve, pa danes ni mogoče oceniti.

Državni svet je sicer dal veto na določbe tega zakona, s katerimi se povečujejo sodne takse, ni pa dal veta k določbam zakona, s katerimi so v ta zakon le delno prevzete določbe zakona o delovnih in socialnih sodiščih o plačevanju sodnih taks v individualnih delovnih sporih. Očitno so državni svetniki, ki predstavljajo delojemalce, te določbe spregledali. Svojo napako lahko popravijo le tako, da preko državnega sveta dajo pobudo za spremembo in dopolnitve zakona o sodnih taksah, ki bo ponovno uveljavil delno zmanjšanje sodnih taks v individualnih delovnih sporih in njihovo plačilo ob zapadlosti plačila stroškov postopka.

Gregor Miklič

- GZS - Združenje za promet in zveze
- Sekcija za cestni potniški promet
- Združenje delodajalcev Slovenije
- Sekcija za promet in zveze
- in
- Sindikat delavcev prometa in zvez pri ZSSS
- Sindikat cestnega prometa Slovenije

Pogajalski skupini delodajalcev in delojemalcev za sklenitev kolektivne pogodbe za cestni potniški promet ugotavljata, da je izvajanje kolektivne pogodbe za cestni potniški promet v interesu podpisnikov in da se na tej podlagi utrjuje partnerski odnos socialnih partnerjev.

Pogajalski skupini sprejemata kot usmeritev za izvajanje, razlago in morebitno spreminjanje kolektivne pogodbe naslednji

DOGOVOR

1. Pogajalski skupini priporočata, da se morebitni konflikti v organizacijah rešujejo strpno, z argumenti in čimmanj na konflikten način. Strokovne službe podpisnikov kolektivne pogodbe bodo pred objavami izhodiščnih plač in drugih potrebnih elementov za izvajanje kolektivne pogodbe obvezno opravile usklajevanje.

2. Podpisniki kolektivne pogodbe bodo v nadaljevanju priprav in spreminjanja davčne zakonodaje opredelili skupno stališče za določitev nadomeščanja materialnih stroškov za vozno osebje, ki dnevno opravlja delo, ki se večkrat prekinja. Zavzemali se bomo, da se opredeli za to dejavnost specifično obliko povračila povečanih stroškov prehrane, ki naj bo priznana kot odbitna postavka za obračun davkov, hkrati pa bo poenotila pravice teh delavcev do prehrane in stroškov dnevnic z ostalimi delavci.

Poudarjamo, da se ne zavzemamo za povišanje nadomestil teh stroškov, temveč za ustreznost definicije za uveljavljanje pravic.

3. Pogajalski skupini menita, da podpis te kolektivne pogodbe ni razlog za zniževanje zatečene ravni izhodiščnih plač pri posameznem delodajalcu.

4. Pogajalski skupini priporočata, da delodajalci in delojemalci pri

Na slovesnosti ob podpisu kolektivne pogodbe za cestni potniški promet so sodelovali (od desne proti levi): Peter Marn, združenje delodajalcev, Ivica Jazbec in Izidor Jekovec, združenje pri GZS, Zoran Alijevič, sindikat cestnega prometa, Jože Gaube, Cvetka Gliha in Hilda Žežko, sindikat prometa in zvez.

sklepanju podjetniških kolektivnih pogodb lahko uveljavijo jubilejno nagrado za 30 let skupne delovne dobe tako, da se hkrati uveljavijo omejitve, da isti delavec, pri istem delodajalcu, za isti jubilej, dobi le eno izplačilo jubilejne nagrade.

Ta dogovor se šteje le za usmeritev in nima pravnih učinkov kot podpisana kolektivna pogodba.

Sindikat delavcev prometa
in zvez Slovenije
pri ZSSS
Jože Gaube, predsednik
Sindikat cestnega prometa
Slovenije
Zoran Alijevič, predsednik

Gospodarska zbornica Slovenije
Združenje za promet in zveze
Sekcija za cestni potniški promet
Izidor Jekovec, predsednik
Združenje delodajalcev Slovenije
Sekcija za promet in zveze
Peter Marn, predsednik

V začetku januarja letos je vlada socialnim partnerjem poslala osnutek socialnega sporazuma, ki naj bi veljal do konca leta 2000 in s katerim naj bi se socialni partnerji zavezali k podpiranju hitrejšega razvoja gospodarstva. Pri tem naj bi podprli vladino razvojno in varčevalno vizijo. Pred nekaj dnevi so o osnutku socialnega sporazuma spregovorili na letni skupščini Združenja delodajalcev Slovenije, ene izmed delodajalskih asociacij, ki je partner v socialnem dogovarjanju. Njihove poglede na vladino zamisel o socialnem sporazumu smo povzeli iz pogovora s sekretarjem združenja Vitkom Rošem.

»Delodajalske asociacije, gospodarska zbornica, združenje delodajalcev slovenije, obrtna zbornica, združenje delodajalcev obrtnih dejavnosti niso podpisale socialnega sporazuma za leto 1997, ker vlada ni pripravila razvojno varčevalnega programa,« je začel pogovor Vitko Roš. »Takrat smo dobili tudi osnutek proračuna za lansko leto; tudi nanj smo imeli krepke pripombe, ker je podprl preveliko javno porabo. Ker smo vztrajali pri naših pripombah, je vlada socialni sporazum za lani opustila in se lotila proračuna, na katerega smo tudi imeli pripombe do konca postopka sprejemanja v državnem zboru. Letos je vlada pametnejša. Začela je s proračunom za leto 1998. Verjetno računa, da bo parlament proračun že nekako sprejel, potem pa se bo pogajala o novem socialnem sporazumu.«

»Ali ni treba najprej doreči cilje, ki jih mislimo doseči in ki so zapisani v socialnem sporazumu? Proračun v bistvu sodi med ukrepe za dosego ciljev.«

»Proračun je ena od postavk znotraj socialnega sporazuma. Država bi morala najprej imeti socialen sporazum, s katerim vzdržuje socialni mir, in potem izvajati naloge...

Na osnutek socialnega sporazuma do leta 2000 dajemo enake pripombe kot na lanskega. Smo odločno proti razsipništvu, ki ga dokazuje že predlog letošnjega proračuna: prihodkov je planiranih za 840 milijard tolarjev, odhodkov pa za 870 milijard. Na tako velik primanjkljaj ne ne pristajamo. Tudi komisija Evropske unije opozarja Slovenijo na preveliko razsipništvo.«

»Kateri je najvažnejši cilj socialnega sporazuma za delodajalce: verjetno gospodarska rast...«

»Naš osnovni cilj je gospodarska rast; tudi proračuna ne moremo napajati, če bomo imeli slabo gospodarsko rast. Vendar se bojimo, da je v osnutku socialnega sporazuma država nekaj ponudila, obljub pa ne bo držala. To se je že dogajalo in se bojimo, da se bo spet. Zato hočemo zagotoviti države, da se bodo obveznosti iz socialnega sporazuma dejansko izpolnjevale, da bo država držala besedo.«

»Vsi partnerji v socialnem sporazumu morajo držati besedo. V njem imajo svoj delež nalog, ki jih je treba izpolniti. Kaj je vaš, delodajalski delež?«

»Naloga delodajalcev je razvoj podjetij. Zaposleni želijo čimboljše pogoje dela in boljše plače. Vlada kot tretji socialni partner pa mora ustvarjati pogoje, da bo gospodarstvo

Socialni mir naj podpre razvoj, ne razsipništva

Delodajalci ne bodo sprejeli novega socialnega sporazuma, če ta ne bo zagotavljal varčevanja v prid gospodarskemu razvoju

delovalo in lahko vlagalo v razvoj. Torej mora vlada brzdati inflacijo, vzdrževati mora realni tečaj tolarja, skrbeti za pravilno politiko obrestnih mer, ker predraga posojila lahko gospodarstvo uničijo. Dokaz, da so obrestne mere v Sloveniji še vedno previsoke je namera države, da za kritje letošnjega proračunskega primanjkljaja najame posojilo v tujini. Vladi očitamo, da ni varčevalno naravnana. Zahtevali smo razvojno-varčevalni program, dobili pa samo paket varčevalnih ukrepov. To pomeni, da bi morala vlada pripravljati zakone, ki bi pospešili razvoj gospodarstva.«

»V sklopu socialnega sporazuma je zajeta tudi pokojninska reforma...«

»V Sloveniji moramo izpeljati reformi pokojninskega in davčnega sistema vzporedno, saj bele knjige ne bomo izpeljali, če ne bo hkrati davčne reforme. Vlada nam je pred kratkim predložila socialni sporazum za pripravo, sprejem in izvedbo pokojninske reforme. Vendar menimo naj to ne bo socialni sporazum, pač pa le sporazum o pripravi, sprejemu in izvedbi pokojninske reforme. Bojimo se, da bi vlada

»S sindikati se zdaj, ko se dogovarjamo o socialnem sporazumu, dobro razumemo. Interesi obojih so si zelo podobni. Vemo, da smo oboji v gospodarstvu in se torej skupaj lahko borimo proti vladi, ki preveč podpira javno porabo. Javni sektor se v resnici ne zaveda, da brez dobrega gospodarstva ne bo mogel živeti. Sindikati in mi očitamo vladi, da popušča pri ustavljanju prevelikega števila novih občin, da vlaga preveč sredstev v infrastrukturo, da se odpirajo novi skladi, nove agencije, da vsak minister pripelje svojo ekipo itd. Vse to mora plačati gospodarstvo! V letošnjem proračunu so zahtevki za 800 novih delovnih mest v javni upravi. Pri 130.000 nezaposlenih ne gre brezposelne zaposlovati v javni upravi; to uničuje gospodarstvo. Vlada mora imeti posluš za gospodarstvo. Moramo imeti razvojni program in zakone, ki bodo razvoj spodbujali. Tega pa ni. Država se do gospodarstva obnaša mačehovsko.«

»Za mnoge naše delodajalce ne bi mogli trditi, da spoštujejo naše zakone, sporazume, dogovore. Vemo za primere, ko delavci niso po več mesecev dobili plač itd... V osnutku socialnega sporazuma je zapisano, da bodo socialni partnerji spoštovali, kar bo sklenjeno. Pa me zanima, kako boste v združenju delodajalcev zagotovili to spoštovanje?«

»Država mora postaviti takšen sistem, da ga bomo vsi spoštovali in mora znati najti ter kaznovati tistega, ki ne bo spoštoval predpisov. Delodajalske asociacije ne podpirajo slabih delodajalcev, ki ne spoštujejo dogovorjenih pravil igre, vendar razen moralne obsodbe nimajo drugih instrumentov za kaznovanje "prestopnikov" iz njihovih vrst.«

»Po vsem, kar ste povedali, imate delodajalci verjetno kar nekaj spreminjalnih predlogov za socialni sporazum? Ali je socialni sporazum, kakršen je v osnutku, mogoče podpisati?«

»Ne, takšnega ne. Na ekonomsko-socialnem svetu osnutka socialnega sporazuma še nismo obravnavali, ker se zdaj ubadamo s proračunom. Pričakujem, da ga bomo začeli obravnavati po sprejemu proračuna. Vendar bomo v tem primeru postavljeni pred izvršeno dejstvo glede obsega javne porabe. Zato bomo ponovili svoje pripombe. Zahtevamo razvojni program za slovensko gospodarstvo; da plače naraščajo za dve odstotni točki počasneje od domačega bruto proizvoda. Ne moremo pristajati na avtomatično preveliko javno porabo. Od vlade bomo zahtevali, da se racionalno obnaša. Najti bomo morali pravi slovenski model razvoja gospodarstva. To naj bi bila glavna naloga vlade. Vendar so vse njene aktivnosti spolitizirane in v vladi in parlamentu se v glavnem bolj pogovarjajo o tem, kateri ministrstvo bo dobilo več denarja, kot kaj bo kdo napravil za gospodarstvo.«

Vitko Roš, sekretar Združenja delodajalcev Slovenije: V vladi in parlamentu se v glavnem pogovarjajo, katero ministrstvo bo dobilo več denarja, manj pa o tem, kaj bo kdo storil za gospodarstvo.

lahko po podpisu socialnega sporazuma o pokojninski reformi menila, da pravega socialnega sporazuma ne potrebujemo. Vendar ga potrebujemo zaradi vzdrževanja socialnega miru v Sloveniji. Država zelo potrebuje socialni mir, če bo hotela izpeljati pokojninsko reformo.«

»Nanizali ste pripombe na račun enega socialnega partnerja. Kaj pa na račun drugega partnerja, sindikatov?«

Ana Križanič

Po hudi bolezni je umrla Ana Križanič, magistra prava, svetovalka Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in sindikatov dejavnosti. Njeno področje dela so bile zlasti kolektivne pogodbe in na njih temelječe pravice zaposlenih. Tako kot je s svojo stroko rada pomagala sindikalistom, ki so na pogajanjih in pri uveljavljanju zapisanega večkrat prihajali v precep, je rada pomagala tudi kolegom in prijateljem v stiski.

Ana se je rodila leta 1948 v Gornji Radgoni v kmečki družini. Šolo je obiskovala v Mariboru, kjer je končala gimnazijo. Pravno znanje pa je pridobila na ljubljanski pravni fakulteti.

Že v mladosti je bila zelo resna, po tem se je zelo razlikovala od svojih sošolcev in drugih vrstnikov. Ker je bila tudi zelo trdnega značaja in ambiciozna, je bila zgled za svoje okolje.

Njeni sošolci in sodelavci smo živeli v prepričanju, da ji je bila ljubezen do prava in pravičnosti položena že v zibko. Mogoče jima je tudi zato ostala predana vse življenje, ki se ji je žal prehitro izteklo. Zelo se je zanimala tudi za tuje jezike. Aktivno znanje francoščine in angleščine je njenemu osnovnemu znanju dajalo še dodatno težo.

Ana je imela tudi veliko ljubezen – likovne umetnine. Zbirala jih je in uživala je v njih, tako v svojem okolju kot v razstavnih prostorih.

Ob njeni prezgodnji smrti, ki je pustila vrzel tudi v strokovni službi ZSSS, izrekamo njenim svojcem, zlasti mami in bratu, iskreno sožalje.

Sodelavci iz Svobodnih sindikatov

Piše: Doro Hvalica

Biti zraven Če vprašate mene,

bom tudi 28. marca zagotovo zraven. To seveda ni nič posebnega. Ali pa. Nekaterih ni nikoli zraven, ker ne utegnejo, ker so prehlajeni, ker jih nič ne briga ali pa preprosto, ker to nas nič ne briga.

Saj jih poznate. To so tisti naši znanci, sosede, prijatelji, sodelavci, ki ne prezejo ničesar; ki tudi vidijo neumnosti in krivice, zlaganost in koristoljubje okoli sebe. Mnogi si upajo o tem celo govoriti, takole pri kavi, na klepetu. Imajo svoje ideje, rešitve – a vselej in povsod računajo na to, da jih bodo uresničevali drugi.

Poznate tudi tiste mimoidoče, tisto sivo množico apatičnih posameznikov, ki so bili klonirani v prejšnjih desetletjih za prepričanje, da pač tako ali tako ni mogoče ničesar spremeniti. Zlo da gre svojo pot in ni ga mogoče zaustaviti. In prvi in drugi so za oblast idealno ljudstvo, saj jih ni zraven. Ni jih, ko drugi rušijo zidove in podirajo mejnike, ko terjajo svobodo in dostojanstvo, ko razkričijo ječe, ko zmerjajo tankiste in prvič izgovorijo besedo neodvisnost. In ko razočarani bojovníki zahtevajo delo, plačo, kruh, znanje in lepoto, jih tudi ni zraven. Ni jih, ko drugi skušajo preprečiti zakonitev kraje, pogoltnosti in izprijenosti.

Ni jih, toda le do trenutka, ko se oblast loti pokojninske reforme. Brezbrižnosti, ki se je doslej napajala v podtahnjeni modrosti, češ, bo že kako, da se le prebijem do penzije, je s tem nenadoma konec.

Oblast se je končno uštel. In to je dobro. Podminirala je poslednjo utrdbo poslušnosti, pridnosti in morda tudi lojalnosti. Podminirala je upanje na zaslužen varno starost.

Šele s tem, da se je vlada lotila takšnih vampirskih posegov v pokojninski sistem, se je lotila tudi sama sebe. Očitno se je naveličala vladati.

In prepričan sem, da so se naveličali tudi brezbrizneži, prestrašenci in zgolj opazovalci. Naveličali so se – ne biti zraven.

Če vprašate mene, utegne zato biti 28. marec pravi balzam za samozavest vseh, ki nam je do človeškega dostojanstva, varne starosti in do tega, da bi nas vnuki imeli v lepem spominu.

Vredno je torej biti zraven.

Novo
PRAVKAR IZ TISKA !!!

SINDIKAT TEKSTILNE
INDUSTRIJE

USNJARSKO-PREDELOVALNE
SLOVENIJE

KOLEKTIVNA POGODBA

ZA TEKSTILNE, OBLAČILNE, USNJARSKO IN
USNJARSKO-PREDELOVALNE DEJAVNOSTI
(KPToupd)

in
ČLENI IZ SPLOŠNE KOLEKTIVNE POGODBE
ZA GOSPODARSKE DEJAVNOSTI,
KI VELJAJO TUDI ZA TEKSTILNE, OBLAČILNE,
USNJARSKO IN USNJARSKO-PREDELOVALNE
DEJAVNOSTI
(SKPgd)

Sindikalna lista

(Temelj je SKP za gospodarstvo)

Prvi del		marec 1998
1. Dnevnice		SIT
- cela dnevnic	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00
- polovična dnevnic	(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00
- znižana dnevnic	(od 6 do 8 ur)	1.218,00
2. Kilometrini	(od 20. 2. 1998 dalje)	33,42
3. Ločeno življenje		60.686,00
4. Prenosišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano		
- po SKPGD		(na delovni dan) 517,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
- za 10 let		50.532,00
- za 20 let		75.798,00
- za 30 let		101.064,00
2. Odpravnina pri upokojitvi		303.432,00
3. Solidarnostne pomoči		
- po SKPD		
- ob smrti delavca		88.549,00
- ob smrti v ožji družini		44.274,00
4. Minimalna plača		62.299,00
5. Zajamčena plača		37.045,00
6. Regres za letni dopust	- najmanj	102.000,00

Ne glede na določilo SKPGD najni zavodi, javna podjetja in banke, ki so jih ustanovile lokalne skupnosti ali država ali so v njeni večinski lasti, izplačujejo dodatek za ločeno življenje v skladu z zakonom o višini povračil stroškov v višini 51.098 SIT (Uradni list RS št. 87/97).

Strokovna služba ZSSS

Sodišče prve stopnje je v pretežni meri ugodilo zahtevku tožnika in toženi stranki naložilo, naj mu kot odškodnino za omejitve iz konkurenčne klavzule iz pogodbe o zaposlitvi plača 8,5 njegovih povprečnih plač v obdobju zadnjih treh mesecev pred prenehanjem delovnega razmerja in mu povrne 2.750,00 SIT stroškov postopka.

Sodišče druge stopnje je z izpodbijano sodbo zavrnilo pritožbo tožene stranke in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

Zoper pravnomočno sodbo drugostopenjskega sodišča je tožena stranka pravočasno vložila revizijo. Revizijski razlog naj bi bila zmotna uporaba materialnega prava. Tožena stranka je navajala, da je sodišče v izpodbijani sodbi zavzelo tožene stranke in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Zoper pravnomočno sodbo drugostopenjskega sodišča je tožena stranka pravočasno vložila revizijo. Revizijski razlog naj bi bila zmotna uporaba materialnega prava. Tožena stranka je navajala, da je sodišče v izpodbijani sodbi zavzelo tožene stranke in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Zoper pravnomočno sodbo drugostopenjskega sodišča je tožena stranka pravočasno vložila revizijo. Revizijski razlog naj bi bila zmotna uporaba materialnega prava. Tožena stranka je navajala, da je sodišče v izpodbijani sodbi zavzelo tožene stranke in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

IZ SODNE PRAKSE

Piše: mag. Aleksej Cvetko

(3.)

Konkurenčna klavzula

Pri konkurenčni klavzuli je ustrezna odškodnina dogovorjena zato, ker se delavec za določeno dobo odpoveduje svoji ustavni pravici do proste izbire zaposlitve.

(Sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. VIII Ips 134/97 z dne 23. 12. 1997)

pogodba pa naj bi že prej prenehala veljati.

Revizijsko sodišče je revizijo zavrnilo in svojo sodbo utemeljilo: "Obe nižji sodišči sta pravilno uporabili določbe 7. člena zakona o delovnih razmerjih (ZDR - Uradni list RS, št. 14/90, 5/91 in 71/93), na podlagi katerih je bila v tožnikovo pogodbo o zaposlitvi (z dne 31. 6. 1991) na delovno mesto s posebnimi poblastili in odgovornostmi pomočnika direktorja podjetja za komercialne zadeve vnesena tako imenovana konkurenčna klavzula. Ta je določala, da delavec (tožnik) med trajanjem delovnega razmerja in še dve leti po prenehanju delovnega razmerja, če mu bo to prenehalo po lastni volji ali krivdi, ne bo ustanovil podjetja ali sodeloval pri ustanavljanju podjetja in tudi ne bo opravljal samo-

stojne dejavnosti, ki bi lahko bila v nasprotju z interesi podjetja, enako kot tudi ne bo opravljal nobenega drugega dela, ki bi lahko oškodovalo interese podjetja oz. bi pomenilo konkurenco dejavnosti podjetja. Za ravnanje v nasprotju s prevzeto obvezo je bila za delavca določena sankcija prenehanja delovnega razmerja ali plačila odškodnine. Delovna organizacija pa je s podpisom pogodbe prevzela obvezo, da bo tožniku za te prepovedi po prenehanju delovnega razmerja izplačala odškodnino v višini 10 povprečnih plač tožnika v zadnjih treh mesecih. Ker je tožniku po lastni volji (zaradi nepodpisa nove pogodbe o zaposlitvi) delovno razmerje pri toženi stranki prenehalo, je nastopila situacija, kot jo predvidevajo zakonske določbe in sporna pogodba o zaposlitvi. Ta

pogodba je delavcu onemogočala, da bi se po prenehanju delovnega razmerja brez posledic zaposlil v podjetju s toženi stranki konkurenčno dejavnostjo, prav tako pa ni smel pričeti opravljati dela, ki bi toženi stranki lahko škodovalo oziroma bi pomenilo konkurenčno dejavnost podjetja. Vsaka tovrstna dejavnost bi bila osnova za odškodnino, ki bi jo lahko

uveljavila tožena stranka. Pri tem tožnika te obveznosti, krajša zaposlitev na drugem delu, brez podpisane nove pogodbe o zaposlitvi, ne bi v ničemer razvezala. Prav zato je ostala v veljavi tudi nasprotna obveza, po kateri je tožena stranka dolžna tožniku izplačati odškodnino, za katero se je obvezala s podpisom pogodbe o zaposlitvi. Pri tem je za pravilno razumevanje tako zakonskih kot pogodbenih obveznosti bistveno dejstvo, da je odškodnina dogovorjena zato, ker je delavec (tožnik) za določeno dobo (dve leti) pristal na omejitev pri njegovi sicer ustavni pravici do proste izbire zaposlitve (drugi odstavek 49. člena Ustave RS). Take odpovedi druga močnejša pogodbeno stranka, kar delodajalec je, ne bi smela zahtevati, lahko pa za uveljavitev svojih interesov ponudi ustrezno odškodnino. In to je odškodnina, za katero sta se stranki dogovorili v pogodbi o zaposlitvi.

Navajanje tožene stranke, da je sporna pogodba že prenehala veljati in da zato ni temelja za izplačilo, ni sprejemljivo. Res je sicer, da je s tem nastal položaj, podoben situaciji, ki je v zakonu o obligacijskih razmerjih urejena kot razveza (razdrte) pogodbe zaradi neizpolnitve (124. člen - ZOR, Uradni list SFRJ, št. 29/78, 39/85, 2/89 in 57/89). Ker se tudi v delovnem pravu smiselno in ob upoštevanju specifičnosti delovnih razmerij uporabljajo določbe ZOR, je treba v takem primeru upoštevati določbe prvega odstavka 132. člena ZOR. Ta določa, da sta v primeru razdrte pogodbe obe stranki prosti svojih obveznosti, razen za obveznosti za povrnitev škode. In prav za tak primer gre pri konkurenčni klavzuli. Določbe o prepovedi opravljanja konkurenčnega dela sploh postanejo smiselne in za pogodbene stranke pomembne šele po razvezi pogodbe o zaposlitvi, še prav posebej pa to velja za določbe o izplačilu dogovorjene odškodnine (po prenehanju delovnega razmerja).

Tudi po razvezi sklenjene pogodbe o zaposlitvi te določbe še, vsaj za čas, določen v pogodbi, stranke zavezujejo k določenemu ravnanju. V primeru, da bi obveznosti iz konkurenčne klavzule ugasnile po razvezi pogodbe, so vse konkurenčne določbe nesmiselne, saj jih nihče ne bi bil dolžan upoštevati. Zato sta nižji sodišči pravilno uporabili materialne predpise in tožniku priznali (delno) zahtevano pravico do odškodnine."

V spomin Jožeta Marolta

Huda in zahrbtna bolezen je ugasnila utrip poštenega in širokega srca Jožeta Marolta. Skozi svojo bogato delovno dobo je bil predan zlasti sindikatu, v katerem si je prizadeval zlasti za dobro ljudi.

Jože se je rodil pred 71 leti v Leskovcu pri Krškem. Med 2. svetovno vojno je bil deportiran v Nemčijo. V sindikate se je vključil v Tovarni celuloze in papirja Videm Krško. V Zvezi sindikatov Slovenije in sindikatih dejavnosti je opravljal več funkcij na občinski, mestni, republiški in zvezni ravni. Med drugim je bil tajnik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in predsednik zveznega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Jugoslavije. Sindikalisti smo ga poznali kot vestnega in zavzetega kolega, ki ga je vodila skrb za delavce, za njihov boljši položaj. Zavzemal se je za solidarnost med ljudmi, za njihovo sodelovanje, da ljudje bi ne bili le objekt, ampak tudi soodločali o svojih interesih. Bil je preudaren in vesten sodelavec, odprt in strpen do sotovarišev.

V zadnjem delu svoje bogate kariere je bil med 12 delegati Slovenije v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine in v zveznem zboru te skupščine. Takrat je na nas prenašal svoje bogate delovne

in življenjske izkušnje. V tem zelo zahtevnem obdobju, ko so nastajali pogoji za osamosvojitve republik, smo delovali v korist Slovenije - predvsem, da bi uredili mirno osamosvojitve. Ker smo usklajevali odnose med republikami in pokrajinami bivše države, smo se dobro zavedali, kako velike so razlike in tudi nevarnosti. Tudi z našo pomočjo Slovenija ni naredila nobenega nepremišljenega koraka.

Z Jožetom sva se večkrat pogovarjala o tem, da tega našega dela po letu 1990 ni nihče upal več javno ceniti. Bolelo ga je, ker so novodobni oblastniki želeli izničiti naše počeno in koristno

delo, tudi ljudi, ki smo ga opravljali. Ker Jože tega ni mogel razumeti, se je po formalni upokojitvi umaknil iz družbenega življenja in se v celoti posvetil družini.

Kar je živelo v nas, bo živelo še naprej. Ne more ne zbledeti, ne utoniti v pozabo.

Jože je živel polno in plemenito življenje. Spomin nanj nas bo povezoval v vsem tistem, kar daje življenju toplino in smisel.

Vsem njegovim, zlasti ženi Vidi, hčerkama Biserki in Vidi izrekam iskreno sožalje.

Miran Potrč

Bivši delavci Klemosa-PIO v stečajju so po petih letih – tudi po zaslugi Svobodnih sindikatov – dobili poplačane terjatve

Pred petimi leti je več kot 150 delavcev in članov Sindikata kovinske in elektrodelovalne industrije Slovenije iz podjetja Klemos-PIO (proizvodnja investicijske opreme) iz Lenarta v Slovenskih goricah pooblastilo službo pravne pomoči pri območni organizaciji ZSSS v Podravju, da jih zastopa v stečajnem postopku. Območna organizacija je za vsakega delavca posebej izračunala in prijavila terjatve. Predstavniki območne organizacije ZSSS so sodelovali na vseh narokih na sodišču in več kot pet let budno spremljali potek stečajnega postopka. Njihov trud ni bil zaman. Pred dnevi so bivši delavci Klemosa-PIO namreč dobili poplačan del svojih terjatev. Večina delavcev je dobila od 400.000 do 800.000 tolarjev – odvisno od tega, koliko časa so delali v Klemosu in kakšno plačo so prejeli.

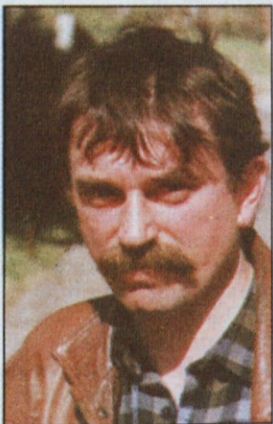
“Večina delavcev sploh ni mogla verjeti, da so po petih letih dobili poplačane terjatve,” pravi strokovna delavka območne organizacije ZSSS za Podravje Ljubica Robnik, ki je bivšim delavcem Klemosa izplačevala terjatve. Sodišče je namreč denar za delavce nakazalo območni organizaciji ZSSS, ki je delavce na sodišču tudi zastopala. “Eden od delavcev je bil tako vesel, da je končno dobil, kar si je s trdim delom zaslužil, da se sploh

Ljubica Robnik: Delavci so bili poplačila zelo veseli. Tudi mene veseli, da trud naše območne organizacije, ki je delavce zastopala v stečajnem postopku, ni bil zaman. Večina delavcev je dobila od 400.000 do 800.000 tolarjev.

ni nehal smejati. Pri našem delu običajno srečujemo delavce, ki se k nam zatekajo po pomoč v stiski. Lepo je enkrat videti tudi delavce, ki prihajajo k nam dobro razpoloženi in z vedrim obrazom.”

Kakor je povedala Ljubica Robnik, so poplačali terjatve 152 bivšim delavcem Klemosa-PIO. “Najmanjše poplačilo je znašalo 40.000 tolarjev, najvišje pa blizu 800.000 tolarjev, največ delavcev je prejelo okoli

Maks Potrč: Najprej sploh nisem mogel verjeti, da bomo končno dobili tisto, kar smo si pred leti zaslužili.

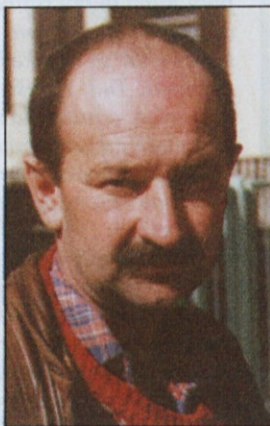

Jože Rojko: Z denarjem, ki sem ga dobil, bom verjetno kupil kakšen stroj.

500.000 tolarjev. Ker je v Klemosu-PIO delalo tudi nekaj starejših zakonskih parov, sta mož in žena skupaj dobila tudi precej več kot milijon tolarjev. Tudi sama sem vesela, da so

bivši delavci Klemos - PIO dobili iz stečajne mase poplačan vsaj del tistega, kar so si s svojim delom pred leti zaslužili. Vesela sem, da se je trud naše območne organizacije ZSSS, ki je delavce v stečajnem postopku zastopala, obrestoval.”

Kaj pa so o poplačilu terjatev povedali bivši delavci podjetja Klemos-PIO?

Zvonko Polič: Delavci morajo v vsakem primeru prijaviti terjatve.

Maks Potrč: V Klemosu sem delal več kot 10 let. Ko je moralo naše podjetje v stečaj, sem bil skoraj prepričan, da denarja, ki ga je podjetje dolgovalo delavcem, ne bomo nikoli več

videli. Kljub temu pa sem službi pravne pomoči pri območni organizaciji ZSSS v Podravju podpisal pooblastilo za zastopanje v stečajnem postopku. Ko sem dobil obvestilo, naj pridem na sindikat po denar, najprej sploh nisem mogel verjeti, da je to res. Sedaj pa sem vesel.

Jože Rojko: Tudi sam sem delal v Klemosu-PIO okoli 10 let. Vsi delavci, ki smo bili

v podjetju zaposleni toliko časa, smo dobili približno enako poplačilo. Razumljivo je, da smo vsi veseli. Sindikat si zasluži vse priznanje, ker nas je uspešno zastopal v stečajnem postopku. Kaj bom s denarjem, ki sem ga prejel, pa še ne vem. Verjetno bom kupil kakšen stroj. Tako bo denar najbolje naložen.

Zvonko Polič: Tako kot večina mojih sodelavcev tudi sam nisem pričakoval, da bom od Klemosa-PIO še kdaj dobil tisto, kar mi je podjetje dolgovalo. Vesel sem, da smo delavci skupaj s sindikatom v stečajnem postopku vendarle uspeli. Naš primer je lahko v poduk

Marjan Šiler: Z ženo sva v Klemosu-PIO pustila svoja najboljša leta

tudi delavcem v drugih podjetjih, ki gredo v stečaj. Delavci morajo v vsakem primeru prijaviti terjatve, čeprav niso prepričani, da bodo terjatve dobili poplačane.

Marjan Šiler: V Klemosu-PIO sva

oba z ženo delala več kot 22 let. V podjetju sva pustila svoja najlepša leta. Ko je moral Klemos-PIO v stečaj, sva bila oba zelo prizadeta, saj sva čez noč oba izgubila službo v podjetju, ki sva ga skupaj z drugimi delavci pomagala postaviti na noge. Vesel sem, ker sva prejela skromno nadomestilo za najboljša leta, ki sva jih pustila v podjetju.

Terezija Šiler: Vse priznanje si zasluži tudi območna organizacija ZSSS, ki nas je zastopala v stečajnem postopku.

Terezija Šiler: Odkrito vam povem, da sem terjatve do Klemosa-PIO v stečajju že zdavnaj odpisala. Prepričana sem bila, da ne bova z

možem dobila nič. Zato sem sedaj toliko bolj vesela in presenečena. Zahvala gre tudi območni organizaciji ZSSS, ki nas je zastopala na sodišču. Naš primer najbolje dokazuje, da se delavcem splača biti v sindikatu in da se jim s pomočjo sindikata splača prijavljati terjatve v stečajnem postopku.

Gradbeništvo je bilo na koncu osemdesetih in v začetku devetdesetih let v hudi krizi. V zadnjem času pa je v naši dejavnosti zavlada konjunktura, ki je v veliki meri tudi posledica hitrejše izgradnje avtocest. O tem, v kakšnih razmerah delajo in živijo delavci v cestnem gospodarstvu, smo se pogovarjali s predsednikom Sindikata prometa in zvez v Podjetju za vzdrževanje avtocest Srečkom Lorenčakom, ki je hkrati tudi predsednik sindikata v avtocestni bazi Tepanje.

“Naše podjetje je bilo ustanovljeno pred 26 leti, ko je bil odprt prvi odsek avtoceste od Vrhnike do Postojne. Od takrat naprej smo se širili približno tako hitro, kakor smo v Sloveniji gradili avtoceste. Danes dela v javnem Podjetju za vzdrževanje avtocest 640 delavcev. Podjetje je v 100-odstotni lasti države, financira pa se iz proračuna preko Družbe za izgradnjo in vzdrževanje avtocest (DARS),” pojasnjuje Srečko Lorenčak. “Sicer pa ima naše podjetje dve dejavnosti: redno vzdržuje avtoceste in vse objekte ob njih ter pobira cestnino.”

Ali je bilo podjetje v času, ko je bilo naše cestno gospodarstvo v krizi, prisiljeno ugotavljati in odpuščati trajno presežne delavce? “Nikoli!” pravi Lorenčak. “Ves čas smo zaposlovali nove delavce po normativih, pač glede na to, koliko kilometrov avtocest je bilo zgrajenih in kakšena je bila gostota prometa na njih.”

Nekateri delavci imajo dva poklica

Včasih je v cestnih podjetjih delalo veliko delavcev brez poklicne izobrazbe. Danes pa ni več tako, saj terja sodoba strojna oprema usposobljene delavce. “V našem podjetju ima največ zaposlenih IV. in V. stopnjo izobrazbe. Veliko delavcev mora imeti glede na sezonsko naravo dela celo dva poklica. Tako je denimo eden in isti delavec poleti šofer ali strojnik, pozimi pa ključavničar, mizar ali tesar. Najmanj delavcev je v I. in II. tarifnem razredu, nekaj več v III. in IV. tarifnem razredu. Dandanes je delo v cestnem gospodarstvu zelo zahtevno, saj pri svojem delu

Pogovor s predsednikom sindikata prometa in zvez v Podjetju za vzdrževanje avtocest Srečkom Lorenčakom

Panožna kolektivna pogodba mora biti za delodajalce in delavce najvišji zakon

uporabljam naj sodobnejšo mehanizacijo. Poleg tega je naše delo pretežno terensko, opravljati pa ga moramo v vseh vremenskih okoliščinah” pravi Lorenčak.

Kako pa so delavci nagrajeni za svoje zahtevno delo? “Plače že od nekdaj prejemamo po panožni kolektivni pogodbi. Kar piše v njej je za našega delodajalca in za delavce zakon, ki ga vsi spoštujemo,” poudarja Srečko Lorenčak. “Februarja smo podpisali prenovljeno kolektivno pogodbo za cestno gospodarstvo, je stari veljavnost potekla konec lanskega leta.”

Nova kolektivna pogodba

Srečko Lorenčak, ki je bil tudi v pogajalski skupini za pripravo

za delavce ugodnejša, zlasti zaradi večjih dodatkov za nočno delo, boljše bo plačano delo v času praznikov, znižala se je starostna meja, po kateri delodajalci delavcev ne smejo več odpuščati kot trajno presežnih delavcev, in še bi lahko našteval. Delavci pa smo izgubili dodatni dopust na osnovi delovne dobe, manj prostih dni imamo za selitev in podobno.”

Delodajalec spoštuje kolektivno pogodbo

V Podjetju za vzdrževanje avtocest dosledno in celoti spoštujemo panožno kolektivno pogodbo. “Doslej smo vedno dobili po ko-

našem podjetju samostojno delujejo tri organizacije sindikata prometa in zvez: v avtocestnih bazah v Postojni, v Ljubljani in Tepanju. Vse tri organizacije, v katere je povezanih 70 oostkov vseh delavcev v podjetju, imajo svoj žiro račun in statut. Na ravni podjetja pa deluje predsedstvo. Delodajalec skladno z določili v panožni kolektivni pogodbi zagotavlja pogoje za delo sindikata v podjetju,” pojasnjuje Srečko Lorenčak, ki že leto dni vodi predsedstvo sindikata v podjetju, predsednik sindikata v avtocestni bazi Tepanje pa je že od leta 1992. “Tako v avtocestni bazi kot na ravni podjetja ima sindikat korektno odnose z vodstvom podjetja. Sindikat dobro sodeluje tudi s svetom delavcev, ki v podjetju uspešno deluje že od lanskega leta. Pri njem delujejo trije odbori: za varstvo pri delu, za dobro gospodarjenje in za spoštovanje kolektivne pogodbe. Delavci imamo svoje predstavnike tudi v nadzornem svetu podjetja.”

Sindikatu nikoli ne zmanjka dela

“Ker v našem podjetju nimamo večjih problemov, se sindikat lahko posveča drugim vprašanjem. Če se denimo kakšen delavec znajde v stiski, podjetju predlagamo, naj mu zagotovi solidarnostno pomoč. V avtocestni bazi Tepanje deluje tudi blagajna vzajemne pomoči, kjer lahko delavec dobi 30.000 tolarjev brezobrestnega kredita za 10 mesecev. Sindikat sodeluje tudi v disciplinskih postopkih, ki pa so v našem podjetju zelo redki. Res pa je, da se delavci za delo sindikata ne zanimajo tako kakor v podjetjih, kjer imajo velike probleme. Vendarle pa imamo sindikalni zaupniki kljub temu dovolj dela. Pri svojem delu dobro sodelujemo z republiškim odborom Sindikata prometa in zvez Slovenije in z območnimi organizacijami,” poudarja Srečko Lorenčak.

Srečko Lorenčak: V Sindikatu prometa in zvez Slovenije je vključenih 70 odstotkov delavcev našega podjetja.

panožne kolektivne pogodbe, je prepričan, da je nova kolektivna pogodba za cestno gospodarstvo dokaj dobra. “Predstavniki delodajalcev so nam na začetku pogajanj ponudili veliko manj kot smo na koncu dosegli. Uspelo nam je ohraniti domala vse stare pravice in pridobiti nekaj novih. Seveda pa smo morali pri nekaterih stvareh tudi mi popustiti,” pravi. “Nova tarifna pogodba je

lektivni pogodbi izplačan tudi regres za letni dopust, lani 102.000 tolarjev bruto v enkratnem znesku. Regres v enaki višini bomo dobili tudi letos. Podjetje nam plačuje potne stroške v celoti, za malico pa dobimo za vsak dan po 517 tolarjev.”

Kako pa v podjetju deluje sindikat? Ali se delavci sploh zanimajo za delo sindikata, če v podjetju ni večjih problemov? “V

Proračun v veselje porabnikov

Vlada je predložila državnemu zboru dopolnjeni proračun, za katerega trdi, da je z njim moč doseči globalne cilje, osem odstotno inflacijo, štiriodstotno rast in manj kot enoodstotni primanjkljaj

To sredo je vlada javnosti predstavila dopolnjeni predlog proračuna za letošnje leto, ki ga je že pred tem poslala državnemu zboru v presojo in sprejem. Če bodo obravnave v državnem zboru stekle brez zastojev in zapletov, ga bo ta uvrstil na svojo sejo konec marca, aprila pa naj bi bil proračun tudi sprejet. Vlada ocenjuje, da bo s tem proračunom ob sprejemu drugih ukrepov iz nacionalnega varčevalnega paketa (ki ga je izdelala konec lanskega leta in katerega uresničevanje se zatika) in uveljavitvi strukturnih reform (kot je denimo reforma pokojninskega sistema) ter mikroekonomskih reform iz proračunskega memoranduma mogoče uresničiti najvažnejše globalne cilje gospodarske politike. Ti so osem odstotna letna inflacija, štiriodstotna gospodarska rast in največ enoodstotni proračunski primanjkljaj. Vlada namerava letos v proračunu zbrati 841 milijard tolarjev, potrošiti pa 29 milijard več. Za razliko se bo v glavnem zadolžila v tujini.

Kot so nam povedali njeni predstavniki na tiskovni konferenci, pa se vlada zaveda nezadovoljive strukture javnofinančnih izdatkov in proračuna, previsokega obsega in nezadovoljivih trendov. V ministrstvu za finance menijo, da smo pred zelo težkim obdobjem na področju javnih financ. Da bi zadovoljivo rešili možne zaplete, so potrebne učinkovite in hitro izpeljane reforme, davčna, pokojninska, socialna. Potrebno je: zmanjšanje deleža javnofinančnih izdatkov v bruto domačem proizvodu; financiranje javne porabe s pomočjo čim manjšega primanjkljaja; prestrukturiranje javnofinančnih izdatkov, da bi zmanjšali pritisk na proračun; povečati predvidljivost in stabilnost javnofinančne porabe in povečati učinkovitost izvajanja proračuna. To so kajpak želje. Za zdaj se vlada pri pripravi vsakoletnih proračunov ukvarja predvsem s krotjenjem apetitov vseh proračunskih porabnikov (med njimi tudi svojih ministrstev), manj pa s presojo, kako proračunska sredstva čimbolj učinkovito uporabiti.

Vlada sicer zagotavlja, da bo tudi s takim proračunom, kakršnega predlaga, mogoče doseči najpomembnejše strateške cilje, osem odstotno inflacijo, štiriodstotno gospodarsko rast in ne preseči enoodstotni proračunski primanjkljaj. Vendar je v to težko verjeti, kajti proračunski prihodki in izdatki so se v letošnjem proračunu realno povečali za osem do deset odstotkov. Res je sicer, da je ob vnaprej določeni porabi približno 80 odstotkov proračunskih sredstev težko zmanjševati obremenitve proračunskih virov in pokriti še nove proračunske potrebe. Zabetoniranost proračuna je njegova velika slabost, saj ostaja bistveno

premalo prostih sredstev za reagiranje vlade ob morebitnih krizah, na kar nas denimo opozarjajo tudi iz Evropske unije. Iz Evrope prihajajo tudi opozorila, naj bomo previdni pri tvorjenju proračunskega primanjkljaja. ... Majhno gospodarstvo si ga skoraj ne more privoščiti.

Vlada je začela pripravljati že naslednji proračun, za obdobje dveh prihodnjih let. Pripravljen naj bi bil po merilih, ki veljajo v Evropi uniji. Gre za izboljšanje postopkov priprave, izvajanja, spremljanja in nadzora javnofinančnih izdatkov. V pripravi je tudi z mednarodnimi standardi usklajen šifrant javnofinančnih prihodkov, ki bo proračunskim uporabnikom v pomoč

pri oblikovanju njihovih zahtevkov. Vladin Urad za makroekonomske raziskave in razvoj pa pripravlja skupaj z ministrom za finance in Banko Slovenije ter ob pomoči tehnične komisije mednarodnega denarnega sklada finančni program, s katerim naj bi za naslednja leta uokvirili možne javnofinančne izdatke. To bo notranje skladen program gospodarskih politik za prihodnje obdobje, ki bo temeljil na usklajeni napovedi realnih plačilno-bilančnih, denarnih in fiskalnih gibanj. Toda tudi to je šele prihodnost, zdaj se soočamo s preveč porabniško in premalo razvojno naravnano javno porabo.

Vlada se je morala med pripravo proračuna spopadati s prevelikimi apetiti vseh proračunskih porabnikov, nazadnje pa še z lobisti v parlamentu, ki so med prvo razpravo o osnutku proračuna skušali za svojo stran pridobiti večja ali manjša sredstva. In proračunske postavke so se večale, kljub naporom vlade, konkretneje finančnega ministra Gasparija, da zadrži obseg javne porabe v še znosnih mejah. Ni mu popolnoma uspelo, kajti proračunski porabniki nimajo občutka za prave prioritete.

Tako je letošnji proračun po vseh pritiskih, lobiranjih, sestankih, preprih narasel na 841 milijard tolarjev na prihodkovni strani (slabih 27 milijard več kot po prvotnem predlogu vlade) in na 870 milijard (več kot dodatnih 26 milijard) na odhodkovni strani. Vlada jih namerava napraskati s povečanimi pri-

livi od davkov, taks in nedavnih dohodkov. Z dodatnimi 27 milijardami tolarjev (pri tem je treba dodati, da bo letos v proračun priteklo za 9 milijard tolarjev manj od carin in 4 milijarde manj zaradi znižanih socialnih prispevkov) bo vlada pokrila vsaj približno tisto, kar so jih med razpravo o proračunu uspeli še dodatno iztrgati posamezni proračunski porabniki. Zanimivo je, da bo šlo največ dodatnega denarja, preko 14 milijard tolarjev (namesto 218 kar 232 milijard tolarjev poberejo te postavke iz proračuna) za plače, prispevke in druge osebne prejemke zaposlenih v državnih organih in v izvajalskih organizacijah. Nič več, kot je vlada prvotno namenila dati, ne bo šlo za socialne transferje, to je za zaposlovanje, otroško varstvo, socialno varstvo, varstvo vojnih invalidov, veteranov in žrtev vojnega nasilja, štipendije in druge socialne transferje. Samo jamstvenemu skladu bodo dodali k predvidenih 4,5 milijarde tolarjev nekaj manj kot milijardo. Povečali pa se bodo tudi transferji v gospodarstvo za 2,3 milijarde (na 46 milijard), občinam za 2,6 milijarde (na 31,6 milijarde), za ceste bo šlo dodatnih 9 milijard (skupno pa 40 milijard) in za vzdrževanje državnih organov dodatnih 2,7 milijarde (skupno pa 14,5 milijarde) tolarjev. Vladi pa je ob tem treba vendarle priznati, da je ob vsem tem uspela zmanjšati predvideni proračunski primanjkljaj za 390 milijonov tolarjev!

B. R.

Za prosti čas in šport

Na ljubljanskem razstavišču so ta teden odprli drugi del sejmskih prireditvev Alpe-Adria, sejma turizma in športa, izdelkov, storitev in zamisli za prosti čas. Sejem je po vrsti 37., na njem pa sodeluje 323 razstavljalcev iz 19 držav. Poseben poudarek sejma je namenjen turističnim prireditvam. Sodelujejo vse pomembnejše slovenske turistične agencije, med njimi je pomemben prostor namenjen tudi hrvaškimi ter turističnim društvom in ponudbi občin. Paša za oči pa so razstavljeni športni rekviziti, od koles do čolnov, jadrnic itd. Na sejmu kar vrvi od nastopov raznih folklornih skupin, mize pa se šibijo pod ponudbo kulinarčnih dobrot.

Hkrati poteka tudi deseti sejem ribištva in lova, na katerem sodeluje 29 razstavljalcev.

B. R.

3. tekmovanje Sindikata delavcev gostinstva in turizma v veleslalomu na Rogli

Lepo vreme, odlična organizacija in veselo razpoloženje

Konec minulega tedna je bilo na Rogli na Pohorju 3. tekmovanje Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije v veleslalomu, na katerem se je zbralo okoli 100 gostinskih in turističnih delavcev iz vse Slovenije. Tekmovanje je otvoril predsednik Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije **Iztok Bratož**, ki je vsem udeležencem zaželel dobro smuko in veliko športne sreče. Za odlično organizacijo tekmovanja pa je tudi tokrat poskrbel sekretar **Ivan Jurše** skupaj s prizadevnimi delavci Rogle Zreče.

Številčno najmočnejšo ekipo je na Roglo poslal sindikat Kompas iz Kranjske Gore, prišli so tudi številni navijači, ki so bučno navijali za svoje. Z močnimi ekipami so sodelovali tudi delavci Term Čatež in novogoriškega Hita. Največ medalj so pobrali tekmovalci iz Hita, Term Čatež, Rogle Zreče

Najhitrejša smučarka je bila Marina Karo iz Rogle Zreče

Nada Koglot iz novogoriškega Hita se je razveselila pokala

Sicer pa je bilo udeležencem srečanja izredno naklonjeno tudi vreme, med tekmovanjem je sijalo sonce, kasneje pa je na Pohorju zavladala prava zimska idila, saj je začelo snežiti.

Rezultati: moški do 30 let: 1. Stane Jagodič, Hit Nova Gorica, 2. Dejan Kotnik, Rogla Zreče, 3. Boštjan Avšič, Terme Čatež; **moški od 30 do 40 let:** 1. Marko Bucik, Hit Nova Gorica, 2. Bojan Kocjan, Rogla Zreče, 3. Zdenko Ocvirk, Terme Maribor; **moški od 40 do 50 let:** 1. Marjan Kšela, Terme Maribor, 2. Srečko Returnik, Rogla Zreče, 3. Adrijan Trebižan, Hit Nova Gorica; **moški nad 50 let:** 1. Marjan Barl, območni odbor Slovenj Gradec, 2. Ivan Jurše, republiški odbor, 3. Forto Turk, območni odbor Celje, 4. Ladislav Kaluža, območna organizacija Celje;

Terme Čatež, 3. Elvira Jakac, Kompas Kranjska Gora; **ženske od 30 do 40 let:** 1. Jožica Jovanovič, Kompas Kranjska Gora, 2. Tjaša Kelih, Hotel Toplice Bled, 3. Marija Praštalo, Kompas Kranjska Gora; **ženske od 40 do 50 let:** 1. Marina Karo, Rogla Zreče, 2. Milena Vrunč, območni odbor Celje, 3. Dragica Vilfan, Hotel Toplice Bled; **ženske nad 50 let:** 1. Nada Koglot, Hit Nova Gorica, 2. Metka Bernik, Kompas Kranjska Gora, 3. Tončka Brudar, Kompas Kranjska Gora.

Posebno nagrado za najhitrejšega smučarja je prejel **Stane Jagodič**, za najhitrejšo smučarko pa **Marina Karo**. Organizatorji pa so nagradili tudi najbolj zanesljiva (beri počasna) smučarja. To nagrado sta si "priborila" Sašo Klavžar in Tončka Bruda.

Generalni pokrovitelj srečanja je

Najmlajše, najlepše, najhitreje...

in Kompas iz Kranjske Gore. S posebnim zanimanjem so navijači spremljali tekmovanje seniorjev, saj so se v veleslalomu pomerili štiri sindikalni funkcionarji: Ivan Jurše, Ladislav Kaluža, Marjan Barl in Forto Turk. Dokazali so, da znajo tako kakor v pogajanjih z delodajalci, odlično vijugati tudi na belih strminah. Izток Bratož, ki tokrat ni tekmoval, nam je povedal ima vožnje slaloma že v vsakodnevnem sindikalnem življenju dovolj. Zato pa rad stavi na srečo, ki jo sindikalisti v teh kriznih časih še kako potrebujejo.

Po tekmovanju so se udeleženci zbrali na družabnem srečanju v hotelu Planja na Rogli, kjer sta Izток Bratož in Ivan Jurše najboljšim po-

delila pokale, priznanja in praktične nagrade.

Tekmovati je lepo, še lepše pa je s prijatelji posedeti na družabnem srečanju...Važno je sodelovati, ne zmagati!

Marjan Kšela je ubranil čast Term Maribor

Ženske do 30 let: 1. Dunja Trebižan, Hit Nova Gorica, 2. Mateja Kežman,

bila Zavarovalnica Adriatic iz Kopra, finančno pa je srečanje podprl tudi Casino iz Maribora. Nagrade za najboljše tekmovalke in tekmovalce pa so prispevali: Elan Begunje, Unior Zreče, Hit Nova Gorica, Kompas MTS Ljubljana, Jasna Turizem Kranjska Gora, ABC Pomurka - Opera klet, Zdravilišče Rogaška Slatina, Steklarna Rogaška Slatina, Pivovarna Laško, Pivovarna Union, Gostinsko podjetje Sevnica, Območna organizacija ZSSS Ljubljana, Center za promocijo turizma Slovenije, Centromerkur Ljubljana, Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije, Postojnska jama, Ivo Čarman in Meri Potočnik, Dolgi Potočnik in Biopota.

turistična
agencija**ATRIS****BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA****STALNO BORZNO SPOROČILO**

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmogljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Pišite nam ali telefonirajte na 061/131-00-33, int. 384, 385, 061/326-982 ali 322-975; naš telefaks je 061/326-982 ali 317-298, žiro račun 50101-601-92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 16 ure.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO

BOHINJSKO JEZERO: – dve alpski počitniški hišici za po 6 oseb – kuhinja, kmečka dnevna soba, 3 spalnice, kopalnica – 100 m od jezera – cena 90 DEM na dan, vikend (od petka do nedelje) 190 DEM, upokojenci imajo 10-% popust

BOHINJSKA BISTRICA: – počitniški dom, tri-posteljne sobe, polpenzion 3.600 SIT – garsonjera za 5 oseb – Zoisova Plana – cena 40 DEM dnevno.

POKLJUKA: – počitniški dom MK, dve in štiri-posteljni apartmaji, cena 68 oz. 86 DEM dnevno. **PONUDBO PRIPOROČAMO ZLASTI TEKAČEM NA SMUČEH!**

– brunarica MK, dva povezana apartmaja za skupno 8 oseb. Cena za najem celotne brunarice je 135 DEM dnevno

KANIN: – petposteljni apartmaji, 64 DEM na dan. Smučanje je zelo ugodno!

ROGLA: – apartmajska hiša, apartmaji za 4 do 6 oseb, manjši za 2 do 4 osebe, cena od 85 do 120 DEM, odvisno od sezone in velikosti. Kmečki dvorec je neposredno na smučipču. Domača ponudba Pohorja pa je le dopolnitev prijetnim večerom. Atris ponudbo priporoča

KOSTEL OB KOLPI: – počitniška hiša za 6 oseb, termini vse leto, cena najema je 65 DEM

KRANJSKA GORA: – tri-, štiri-posteljne sobe, TWC, polpenzion 42 DEM dnevno;

– Porentov dom, polpenzion 42 DEM, otroci do 7 let imajo 50 % popusta

– garsonjera za 4 osebe – cena 40 DEM dnevno.

ČATEŽ: – hišice za 5 oseb, bogata oprema, cena 80 DEM dnevno

– kontejner s prizidano sobo, za 4 osebe – 40 DEM dnevno.

PTUJSKETOPLICE: – apartma za 2-5 oseb. Cena od 95 do 110 DEM. Končno čiščenje 37 DEM

MORAVSKE TOPLICE: – dve-, tri- in štiri-posteljne sobe, TWC, polpenzion 35 DEM dnevno/osebo

POREČ – hotel Neptun: – polpenzion 41 DEM

PIRAN: – dvo- in štiri-posteljni apartmaji, cena 69 oziroma 85 DEM dnevno

NOVIGRAD: – trisobno stanovanje, 55 DEM dnevno; 1. maj – 70 DEM dnevno.

BARBARIGA: – enosobno stanovanje za 4 osebe, 45 DEM dnevno; 1. maj – 60 DEM dnevno.

B. SINDIKALNI IZLETI

Sindikalne organizacije ali kar tako oblikovane skupine vabimo, naj nam posredujejo svoje želje za družabni ali strokovni izlet ali potovanje po domačih krajih ali v tujino. Možnost plačila v 3 obrokih.

Sindikalni izlet v POSOČJE: – Kobarid, kosi- lo na rečni ladji, ogled Vipavske kleti – zabavni večer

POLJANSKA DOLINA: – obisk in ogled Škofje Loke, ogled dvorca Ivana Tavčarja in kulturnega programa, ogled vasi Volče in razstave starih fotoaparatorov, v Suši priprava večerje ob vašem sodelovanju "spretnih" gostov, cena 3200 SIT – brez prevoza

IDRIJA: – enodnevni izlet v Antonijev rov rudnika živega srebra, Kobarid, Vršič, Kranjska Gora – pojedina in zabava.

VIPAVSKA DOLINA: – enodnevni izlet: Kostanjevica, Štanjel, Križ, Lipica, Vipava – kosi- lo, ogled Vipavske kleti, degustacija in večerja z zabavo.

BELA KRAJINA: – ogled Metlike – muzej in vinska klet, obisk več domačij s prikazom domače obrti, popoldne obisk kmečkega turizma – pojedina in zabava.

SLOVENSKO MORJE: – z obale, na in pod morjem – Strunjan, pomorski muzej v Piranu, ogled morskega življenja skozi stekleno dno posebne ladjice, picknik v Strunjanu – pojedina in zabavni orkester.

DUNAJ-BUDIMPEŠTA: – 4 dni, vožnja od Dunaja do Budimpešte po Donavi, ogledi mest in zabavni program ob večerih. Osnovna cena 500 DEM – prevozi, 3x nočitev z zajtrkom, hidroliser. Za ogled se dogovorimo

GRAD HERBERSTEIN V AVSTRIJI: – enodnevni sindikalni izlet (živalski vrt z 600 živalmi, botanični

vrt in bogata kulinarčna ponudba). V spomladanskem času čudovit enodnevni izlet na Avstrijsko Štajersko, cena od 105 do 150 DEM

C. REZERVACIJE AVIONSKIH ALI LADIJSKIH VOZOVNIC**D. POSEBNA POSLOVNA POTOVANJA**

Organiziramo ob pripravi vašega osebnega programa.

E. SEJMI

MÜNCHEN: – BAUMA 98, sejem gradbeništva, od 30. marca do 5. aprila, programi 2 ali 3 dni, cena 265 oz. 435 DEM

HANNOVER: – Industrijski sejem, od 20. do 25. aprila, odhod 20. 4., tri dni, 1060 do 1430 DEM

BIRMINGHAM: – IFSEC in FIREX, sejem požarne varnosti, od 11. do 14. maja, odhod 11. maja, cena 1395 DEM

BASEL: – WORLDIDAC 98, sejem in razstava Vse za šole in šolarje ter pedagogov, povezana z zelo bogatim ogledom Švice, Lichtensteina in dela Avstrije. Za 4-dnevno potovanje je cena 560 DEM. Odhod avtobusa 12. maja 1998.

BOLOGNA: – COSMOPROF, največji mednarodni sejem lepote – 24. do 27. aprila. Odhod 25. aprila, 2 dni, cena 139 DEM.

– LIBRO, sejem knjig za otroke – 2. do 5. aprila. Tridnevni ogled, cena 215 DEM.

F. RAZPISANA POTOVANJA

NEW YORK: – šest dni za 870 USD, odhod v marcu 1998;

INDONEZIJA – OTOK BALI: 9 dni, odhod 24. aprila, cena 1070 USD. Pokličite 061/125 00 08 - g. Marko ali g. Igor.

G. ZAMENJAVA ALI PRODAJA POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI

Enosobno stanovanje za 5 oseb na otoku Pagu zamenjamo za ustrezno enoto v slovenskih zdraviliščih. Možna je tudi medsebojna zamenjava posameznih terminov. Pokličite ATRIS

Kupimo počitniško prikolico Adria 310 do 380, ponudbe pošljite na Atris

V Bohinju, Stari Fužini ali Fiesi, Strunjanu ali Luciji kupimo počitniško garsonjero

V Piranu prodamo hišo v treh etažah (vsaka etaža ima po 35 m²)

PRODAMO: garsonjero za 5 oseb na Zoisovi Plani - Bohinj in počitniški kontejner v Čatežu. Pokličite ATRIS.

ATRIS sprejema naročila sindikalnih organizacij za organizacijo dopustov v Sloveniji in ob celotni Jadranski obali. Pravočasni dogovor o zakupu: nižja cena in plačilo na več obrokov! Naročite katalog!

ATRIS je povsod, kjerkoli ste.

Metod Zalar, direktor borze

PLANICA: – počitniški dom – sobe, etažni TWC, polpenzion 37 DEM dnevno

Zveza Svobodnih sindikatov Slovenije organizira naslednja izobraževalna seminarja

Učinkovito obvladovanje stresa*

Cilji seminarja: – prepoznati dejavnike stresa in moč negativnih misli, – naučiti se vplivati na način svojega razmišljanja, – obvladovanje različnih mentalnih tehnik za obvladovanje stresa, – obvladovanje dihalnih in telesnih vaj za premagovanje stresnih situacij.

Namembnost: Seminar je namenjen funkcionarjem in strokovnim delavcem Zveze, sindikatov dejavnosti in območnih organizacij ZSSS ter članom svetov delavcev in delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb.

Seminarja se lahko udeležijo člani sindikatov, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Čas: sreda, 8. april 1998. **Kraj:** Sindikalni izobraževalni center Radovljica, Gradnikova 1.

Vsebina seminarja:

Od 9.00 do 10.30 ure

1. Kako nastanejo problemi?

- ustvarjalna in razdiralna igra domišljije,
- samouresničljive napovedi,
- zastareli vedenjski vzorci.

Od 10.45 do 12.30 ure

2. Kako nastane stres?

- zavedanje in prepoznavanje stresnih dogodkov,

- strategije za obvladovanje stresnih situacij: odmik (disociacija), sidranje, preokvirjenje,
- motiviranje sebe v slabih trenutkih.

Od 13.30 do 15.00 ure

3. Sami soodločamo o svojem zdravju:

- zavedanje o bivanju v tem trenutku,
- popolno dihanje,
- drugi duševni vplivi.

Od 15.15 do 16.30 ure

4. Sprostitvene vaje in tehnike za različne potrebe:

- mentalni trening in meditacija,
- sprostitvev in glasba,
- avtogeni trening,
- sprostitvev po Jakobsonu,
- samohipnoza.

Metode: pogovor, mentalni trening, delo v parih in skupinah, razlaga, igre vlog, gibalne in sprostitvene vaje.

Strokovna izvajalka: **Nada Mulej**, profesorica slovenskega jezika in primerjalne književnosti, NLP, mojster poslovne komunikacije.

Vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS:
Vanda Rešeta

* Prijavnica in drugi pogoji za izobraževalni seminar "Učinkovito obvladovanje stresa" so bili objavljeni v prejšnji številki našega časnika.

Sindikat in delavsko delničarstvo v gospodarskih družbah

Cilj seminarja

Cilj izobraževalnega seminarja je pridobitev znanj s področja notranjega lastništva, s poudarkom na organiziranju in delovanju notranjih delničarjev.

Namembnost

Seminar je namenjen sindikalnim zaupnikom, članom sveta delavcev, delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb, notranjim delničarjem ter drugim predstavnikom posameznih ravni organiziranosti ZSSS.

Seminarja se lahko udeležijo člani sindikatov, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Čas: 14. in 15. april 1998

Kraj: Sindikalni izobraževalni center Radovljica, Gradnikova 1

Vsebina seminarja:

Torek 14. april 1998, od 9.00 do 9.15 ure

UVODV SEMINAR: Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS.

Od 9.15 do 12.30 ure

Tema I: NOTRANJE LASTNIŠTVO

- sedanji trendi in dejavniki razširjanja delničarstva zaposlenih
- prednosti delničarstva zaposlenih
- nove vloge v podjetju
- sindikat, svet delavcev in delavski direktor v podjetjih v lasti zaposlenih
- pravice in odgovornosti zaposlenih lastnikov

Tema II: ORGANIZIRANJE NOTRANJIH DELNIČARJEV

- interesne skupine po opravljenem lastninjenju
- izkušnje in načini organiziranja notranjih delničarjev v Veliki Britaniji (po men trustov)

Od 12.30 do 13.30 ure odmor, od 13.30 do 17.00 ure

Tema III: DELNIŠKI SPORAZUM

Tema IV: NOTRANJI TRG DELNIC

- udeleženci trgovanja
- način in pravila trgovanja
- določanje cene delnic
- financiranje in likvidnost notranjega trga delnic

Tema V: IZOBRAŽEVANJE IN KOMUNICIRANJE V PODJETJUV LASTI ZAPOSLENIH

- komunikacijski sistem v podjetju (oblike mediji udeleženci)
  - kontinuirani proces izobraževanja (vsebine načini izvajanje)
- Predavateljica: **mag. Aleksandra Kanjuo-Mrčela**, raziskovalka na Inštitutu za družbene vede pri FDV

Sreda, 15. april 1998, od 9.00 do 12.15 ure

Tema VI: ABECEDA DELNIČARSTVA

- oblike gospodarskih družb
- delniška družba (pravna definicija, oblike, organizacija, organi in pristojnosti, ustanovitev in prenehanje)
- delnica (vrste, vrednost, trgovanje)
- delničar (pravice, odločanje)

Tema VII. ABECEDA RAČUNOVODSTVA

- računovodska poročila - kako jih beremo in kaj nam povedo
- izkazi stanja, uspeha in finančnih tokov

Predavateljica: **dipl. oec. Nadja Cvek**, direktorica Zavoda za lastništvo za Poslenih - DEZAP

Od 12.15 do 13.30 ure odmor, od 13.30 do 16.45 ure

Tema VIII: STRATEGIJA ZSSS DO DELAVSKEGA DELNIČARSTVA

Tema IX: ORGANIZIRANJE IN DELOVANJE NOTRANJEGA DELNIČARSTVA, S POUKAROM NA NALOGAH SINDIKATA

Tema X: DELOVANJE SKUPŠČINE DELNIČARJEV

Predavatelj: **Brane Mišič**, član Predsedstva Sveta ZSSS

Metode dela: predavanja, razprave, igra vlog.

Prijave za seminar, na izpolnjeni prijavnici, pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana najkasneje do 7. aprila 1998. Seminar bomo izvedli, če bo najmanj 20 prijav, če pa bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar.

Kotizacija za seminar, ki vključuje tudi strokovno gradivo, znaša 17.500,00 SIT za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji.

Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila dodatno pripišite "Seminar I" sklic na številko 05.

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je to treba navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici.

Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (cena polnega penziona v dvo-posteljni sobi je 6.550 SIT).

Dodatna pojasnila v zvezi s tem seminarjem lahko dobite pri Vandi Rešeta, na tel. št. 061/316 489 ali Jožici Anžel na tel. št. 061/13 10 033 int. 281 in 061/316 489.

Vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS:
Vanda Rešeta

PRIJAVNICA za izobraževalni seminar "SINDIKAT IN DELAVSKO DELNIČARSTVO V GOSPODARSKIH DRUŽBAH", 14. in 15. aprila 1998 v SIC v Radovljici

Ime in priimek: .....

Datum rojstva: .....

Izobrazba, stopnja izobrazbe: .....

Zaposlitev, naziv in naslov družbe: .....

– delovno mesto: .....

Član sindikata dejavnosti Slovenije: .....

Sindikalni zaupnik: DA NE

Druge funkcije v sindikatu (navedite): .....

Član sveta delavcev: DA NE

Delavski predstavnik v nadzornem svetu DA NE

(naziv in sedež družbe): .....

Telefonska št.: – doma: ..... – v službi: .....

Opomba:

Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

